

آیت‌الله مصباح یزدی: آیات مربوط به خداشناسی در قرآن، عمدتاً ناظر به نفی شرک و اثبات توحید است

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) قم، با بیان تفاوت های تفسیر المیزان با سایر تفاسیر از جمله تفسیر فخر رازی، گفت: مرحوم علامه طباطبایی معتقد بود که آیات قرآن در مقام اثبات وجود خدا نیست و وجود خداوند تبارک و تعالی یک امر مفروغ عنه به حساب می آید.

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) قم، با بیان تفاوت های تفسیر المیزان با سایر تفاسیر از جمله تفسیر فخر رازی، گفت: مرحوم علامه طباطبایی معتقد بود که آیات قرآن در مقام اثبات وجود خدا نیست و وجود خداوند تبارک و تعالی یک امر مفروغ عنه به حساب می آید.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری رسا، آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی عضو مجلس خبرگان رهبری، پیش از ظهر امروز در همایش الهیات در تفسیر المیزان که در سالن همایش مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) برگزار شد، برگزاری این همایش قرآنی را امری قابل ستایش ارزیابی کرد.

وی با اشاره به موضوع این همایش، اظهار داشت: بسیاری از مفسران و صاحب‌نظران در علوم اسلامی چنین نگرشی داشتند که بسیاری از آیات قرآن کریم در صدد اثبات وجود خداوند است و شاید بیش از هزار آیه از قرآن که به نحوی در آن از حکمت‌ها و آیات الهی بحث شده است را حمل کرده اند بر اینکه این آیات در صدد اثبات وجود خداوند تبارک و تعالی است.

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) تصریح کرد: بیشترین کسی که در این زمینه کار کرده، مرحوم فخر رازی است، تفسیر ایشان نیز ارزشمند است، البته به طور طبیعی هر فردی نقاط ضعفی هم دارد و ضعف ایشان عمدتاً در مسائلی است که با مسائل پیچیده عقلی سرو کار دارد.

آیت‌الله مصباح یزدی اضافه کرد: با وجود اینکه ایشان کتب فلسفی خوبی نیز نوشته است، اما عمق بینش فلسفی را مثل سایر بزرگان نداشته است و حتی متاخرین از ایشان به عنوان امام المشککین یاد می کردند، اما به هر حال به عنوان یک عالم بزرگ ایشان جایگاه خود را دارد و ما هم به ایشان احترام می گذاریم.

وی با اشاره به شیوه تفسیر فخر رازی و تفاوت آن با شیوه علامه طباطبایی، یادآور شد: ایشان با ذوق کلامی خود سعی کرد از همه آیات، دلیلی بر وجود خدا بدست بیاورد و به آن استدلال کند.

آیت الله مصباح یزدی خاطرنشان کرد: ما وقتی این رویکرد را با رویکرد علامه طباطبایی مقایسه می کنیم می بینیم که تفاوت های اساسی در این دو وجود دارد که باید بدان توجه کرد.

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) ادامه داد: مرحوم علامه معتقد بود که آیات قرآن در مقام اثبات وجود خدا نیست و وجود خداوند تبارک و تعالی یک امر مفروغ عنه به حساب می آید.

وی افزود: رویکرد علامه این است که آیات مربوط وجود خداشناسی در قرآن کریم بیشتر در مقام اثبات توحید ربوبی است و نباید غیر او را پرستش کرد.

آیت‌الله مصباح یزدی خاطرنشان کرد: این دو رویکرد کاملاً با هم تفاوت دارد، ما ضمن اینکه به شخصیت فخر رازی و سایر مفسران احترام می گذاریم، ولی انصاف این است که به زحمت می شود آیه ای را پیدا کرد که وجود خداوند را به عنوان مساله مطرح کرده باشد، برخلاف مساله توحید که آیات بارها در مقام استدلال و اثبات آن برآمده است.

وی تصریح کرد: می شود این گونه گفت که قرآن مساله توحید را مساله ای می داند که باید برای اثبات آن دلیل آورد، اما به زحمت می شود آیه ای را در قرآن کریم پیدا کرد که وجود ذات اقدس اله را به عنوان مساله مطرح کرده باشد و قریب به اتفاق آیات چنین لحنی را ندارد و بین این دو نیز فرق بسیار است.

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) بیان داشت: فرمایش علامه طباطبایی این نیست که اصلاً از قرآن راهی برای شناخت خداوند وجود ندارد و یا استدلالی در این زمینه نشده است.

آیت‌الله مصباح یزدی خاطرنشان کرد: حرف علامه این است که در قرآن مساله ای به عنوان وجود خدا مطرح نشده که درصدد اثبات آن برآییم، اما ضمناً از یک بیانی استفاده می شود که بیان این مساله نفی نشده و نمی شود.

وی در ادامه اظهار داشت: از بعضی از آیات قرآن کریم استفاده می شود که دلالت دارد بر اینکه انسان از یک نوع معرفت فطری برخوردار است و آیاتی را می توان بر وجود این نوع معرفت نیز شاهد مثال آورد.

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) تصریح کرد: از برخی از آیات نیز می توان دلیل عقلی برای وجود خدا اقامه کرد، ولی حقیقت این است که آیاتی که در مقام تبیین آشنا کردن انسان با خدا و زمین است، عمدتاً ناظر به نفی شرک و اثبات توحید است. وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به وجود برهان های مختلف برای اثبات وجود خدا تاکید کرد: توجه به جهان هستی و مخلوقات عالم به انسان ثابت می کند که این نظام هستی خالق و آفریننده ای دارد و نمی تواند تصادفی به وجود آمده باشد.